

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

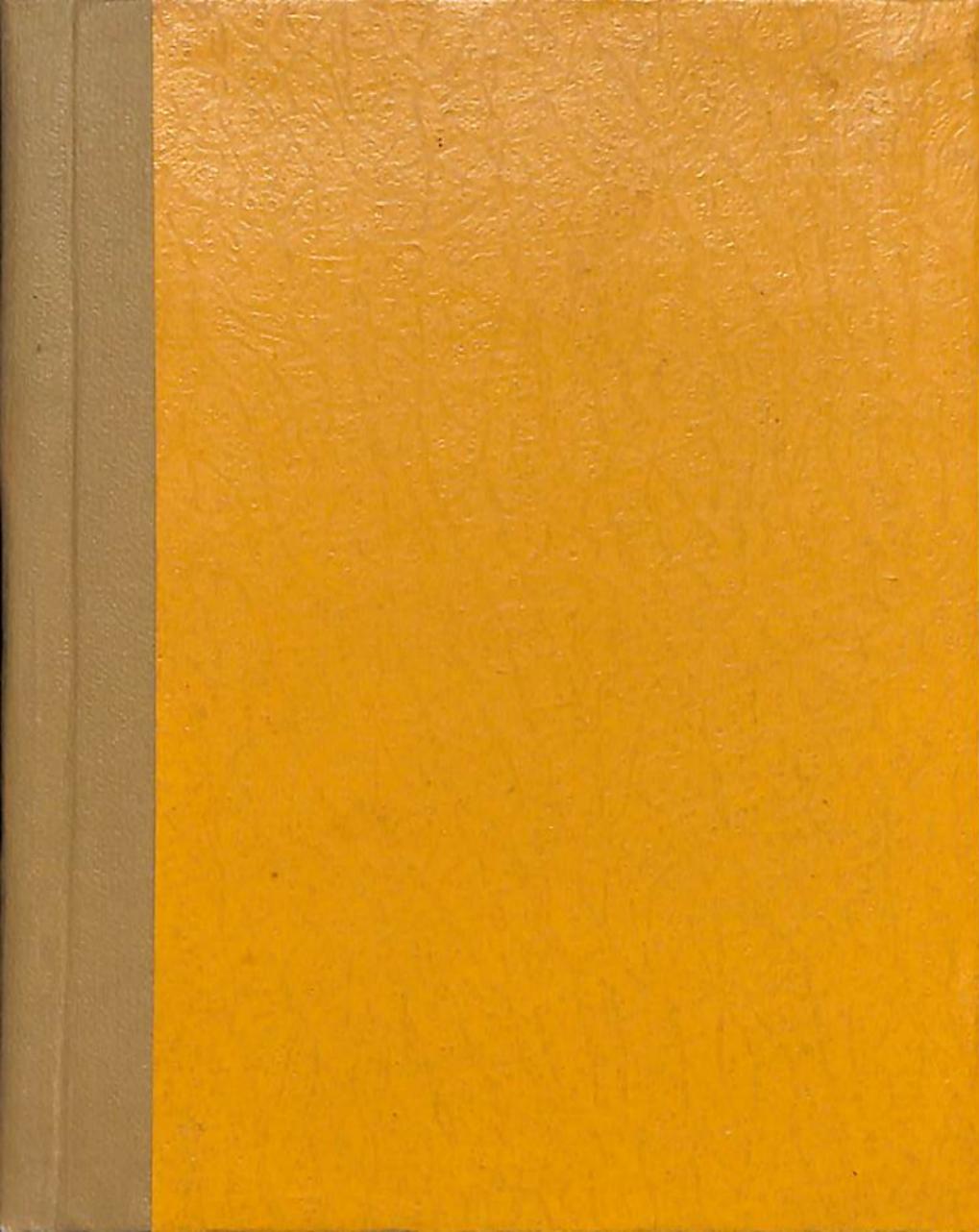
Դու կարող ես.

պատճեններ և տպածեր նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2004

389-ԱՀ

(447)

ԿՐԵԱԿԱՐԵՎՈՂ
ԴԱՅԱՊԱՆՄԱՆ ԸԼԵՀՀՆ
ԼԻՒՏԵ

Միհելլիք

ՊԱՏ ՃԱՆՀԹՀՀՆ ԿՏՈՒԼՌՍՈ

ՀԱԼԻՊ

ՕԳՈՒՅԱՆԱԿ ՊԻԲ ԳԱԶ ՍԼՈՋ

Պուլազ ԱԼԼահըն մէշօւր իշխոսի վէ գուվ-
վէթլի , ինթիպահչար ատէմի օլան ձանըթհըն
կառուբրաս թարափընտան 1741 տէ իրատ էտիլ-
միշ տիր : Տէնիլիր քի՝ 0 սէօյէնտլյի վէման ,
տինէյէնլէրին գալալէրի փարէլ էնտի վէ դայէթ
տէրին իլզամրիյէթ ալթընտա ահ ու ֆէրետա է-
տէրէք ԱԼԼահըն մէրհամէթինի թալէս էթոփ-
լէր վէ հէման օ կիճտէ 500 տէն դիյատէ քիմ-
սէլէր խէլասան նոիլ օլտու լոր :

Պուլազըն աղջրըլաշտըզը պէօյիւր մաստէ
իլաշի ԱՏԱԼէթ , Դ.Զ.Զ.Պ. , ինթիգուՄ գէ կիւ-
նԱՀՔԱՐԸՆ ՎիենիՄ թէ ՀԱՅՔԵՄ ՏԻՐ : Կիւ-
նահ տիւնեատա վէ տիւրէթաէ էն ազիմ Փէլա-
քէթ տիր : Կէօսէթրիմէշ տիր քի կիւնահքեար-
լար շիմտիտէն մահքիւմ օլուալ , դայէթ ազիմ
թէհլիքտէ տիրէր , հաթտա ձէ ՀԱՅՆԵՄ ՏԻՐ
ԶՈՒԳՈՒՐԸՆ իի ԶէրինՏէ կի ԶիՅՈՒՐԼԱՄ վէ ան-
լէրին միւէպաէտէն հէլաք օլմասը իշիւն ԱԼԼա-
հըն՝ պիր տէ փա անլէրտէն էլինի չէթմէսի քի-
փայէթ էտէր : Քեա՛շ քի պու հազիգաթ թէ-
մամէն անլաշըլա իսի : Իլզամ օլունմուշը քի
պու ազիմ հազիգաթլար , ետնի կէլէճէք դա-
զապ , պու սօն կիւնէրտէ վազ օլունմալը վէ
կիւնահքեարլարա թէհլիքէ աչըդճա խառէր
լէրիլմէլի :

Թագաթ իլահի Ատալէթ վէ դազապ , պիզէ
ԱԼԼահըն ինայէթինին աղամէթինի քէշ Փէտիյօր :

38876-67

Անըն դագուստը իւղերինտէ Շէֆլութ վէ Մէրհամէթ փարլայօր, կիւնահքեարը զաղասութէ խրչման տէրեասոր իհաթէթէ էթմիշ իրէն, ինայէթ. վէ մէրհամէթ կէօսթէրէն իլահի էլ անա հալառուզան, մը տուրույօր, Խէլսս, Միհրէլլամէլ Խէլսս, Քրիստոս զասիթասը իլէ ՇիՄՏԻ ՄիհօրիՄ- էրէ ԹԱԳՏԻՄ ՕԼՈՒՆՈՒՅՈՐ, կիւնահքեարա, հալա տիւնեատա օլմագ վասֆա կէլմէզ, ՊԵՐ- մէթլի պիր իհասն իտիյի կէօսթէրիլեյօր, ՀԵ- ԼՄՔԱ կիթմիշ օլանտրա պիր սատթիլգ խէլաս Փուրսաթը վէրիլսէ, պունըն իչիւն մէլիթէր Թաճւարընը վէ զէնկինէր ալթունլարընըն մի- լիօնլարընը կէօզ եաշլարը իլէ նասըլ թագտիմ էտէնէթէր իտի: Անլէրին մալիք օլմատըգլարը վէ միւէպաէտէն մալիք օլմայաճագլարը պու Փուրսաթ վէ իմթիյազա, զէմինտէ եաշայան հէր կիւնահքեար հալա մալիք տիր,

Իշթէ պու աղիմ վէ մուհիմմ հագիգաթլարը սիյան էտէն պու զիղըյմէթ վազ, պիր զէման եաշատըզըմըզ էօմրոէ, Շէյթանըն գուլլուգ վէ էսարէթինտէ հալա տէվամ էթմէթուէ օլտն տօսթլարըմըզա թագտիմ օլունըր: Անը իլք տէ- րուհ իլք գուտս, անը թէքրար իսթիմալ էտիպ չողլարա նուր, պէրէթէթ վէ խէլաս գէրմէք ի- շիւն գուլլանսըն տէյիւ տոււա վէ նիյազ էտէր: Հալէպ

28 Օգոստ. 1923

ԱԼԻՎԵՀԱՐԵՄԸ ԱԼՎԱԾ ՊԵՇԱՊԱՄՄԵՐԸ ԱԼՎԱԾ ԷԼԻՎՏԻ

«ՎԱԳԹԸՆ ՏԱ ԱՅՍԻԼԱՐԸ ԳԱՅԱԾԱԳ ՏԲՐ»:
Թէս. 32. 35:

Պու այլթաէ, Ալլահըն մարիւմ զավմը օլուու ինայէթի ալթընտա ևաշայան ֆասրգ վէ իմանսըզ իուրայէլէ Ալլահըն ինթիզամրնըն թէհափափնի կէօ- րիւյօրուզ, Ալլահըն օ զավմ իչիւն իծրա էլլէտիլի ծիւմէ աճիպ իշլէրէ բաղմէն, 28 ինձի այէթաէ ան- լէրին «Թէտպիիրուէն մահում» զալարզլարընը վէ անլէրտէ գէնմ օլմատըզընը, վէ այ. 32. 33 տէ սէմա- նըն ձիւմէ էմէթլէրինէ բաղմէն աճը վէ զէնրի մէյլէ կէթիրափլէրինի օգույօրըզ: Այէթ ի քէրիմէմիզտէն պու ֆասրգ իորայէլ զավմընըն մա՛րուզ օլտուզու թէքտիր վէ հէլաքա տակիր շու շէլլէր անլաշըլըզ:

1. Գայաճագ եէրլէրտէ տուրան ևախօս եփիրիւ- յէն պիր տաէմ տախմա ափւշմէյէ մա՛րուզ օլտու- զու կիպի, անլէր տախմա խարապիյէթէ մա՛րուզ խտիլէր: Պու խուսուս, անլէրին խարապիյէթինին, իւզէրէրինէ եէթիշմէսինին թարզընտան, այազլա- րընըն զայնտու. թափիրինտէն իսթինթաճ օլունուր:

2. Այէնի քէրիմէ գարդ էտէր քի անլէր տախմա ափանըզ, մէմու լ օլունմոյան խարտպիյէթէ մա՞ բուզ իտիւրա Զինքի զայածաղ եէրլէրտէ եիւրիւ յէն, հէր տաղիդէ տիւչմէջէ մէյյալ տըր: Պիր տաշ դիդէ սօնրա տիւչմէջէ քըր, եօդատ տարածա՞ղմը . պիմէջ, վէ տիւշափիյիւնաէ խարտրուիզ, պիրան տիւչէր: Պու հաղի զաթ Մէկ 73, 18, 19 տա պէյան էտիւմէշ տիր: «Հաղի զաթ էն անլէրի զայածաղ եէրլէրէ զօտըն, անլէրի խարտպիյէթէ տիւչիւրտիւն, պիր անտէ նա՛սըլ խարապ օլունլար»:

3. Ֆարզ օլունան պաշտա պիր խուռասու, անլէրին՝ պիր անլէրին էլի իլէ աշաղը աթըլմալը, քէնտիլիթէրինաէն տիւչմէջէ մէյյալ օլմալարը տըր: Զինքի զայածաղ եէրլէրտէ տարան եախոս եիւրիւյէն պիր քիմոէնին տիւչմէջէ իշխան, ճէսէ անինին աղըրըթը զաթէն քեափէ տիր վէ պաշտա պիր շէյէ իշթիյանը եօդ:

4. Անլէրին պունտան էվլէլ տիւչմէտիլէրինին, եախօս շիմտի պիլէ տիւչմէտիլէրինին պիրիծիք սէպէպի, Ալլահըն թալին էյլէտիյի վազթըն հալա կէլմէմիշ օլմասը տըր: Զինքի անլիմիշ տիր քի թալին օլունան վազթ, թամմ վազթ կէլտիյինտէ, Անլիրին ԱՅՆԴԱՐԸ ԳԱՅԱԾԱՐԴ: Օ զէման, մատէքի պիզզաթ քէնտիլէրին աղըրլը սէպէպինտէն տիւչմէջէ մէյյալ աղըրլար, տիւչմէջէ իշխան անլէր պրազլածաղլար: Ալլահ անլէրի պու զայածաղ եէրլէրտէ արթըլ թութմայածաղ, իլլա անլէ-

րի տիւչմէքլիյէ պրադ աճագ: Պիր տէրին չուզ ուրբին հէման քէնարընտա, զայածագ վէ մակլ պիր եէրտէ, քէնտինի թութման եօդ իսէ պիր ատէմ քէնտիլիյինտէն տուրամատրըլ վէ պրացըլ ուղընտա տէրշալ տիւչիւլ զայ օլուուղու կիսի, անլէր տախի օվագթտա, հէման օ անտէ խարապիյէթէ տիւչէճէրլէր:

Պու քէլտամլարլէ թէշայտ հթմէք իոթէտիյիմ Փիքր պու տըր: Եանի Փաօրդ տէմէլէրի հէր հանկը տաղիգէ ճէ հէննէտէն արշարը տա սադլայան, անձագ Ալլահըն հիւսն ի ըիզար տըր վէ պաշդա հիչ պիր շէյ եօդ:

Անձագ Ալլահըն հիւսն ի ըիզար տէմէքլէ, Անըն՝ հիչ պիր մէճպուրիյէթ իլէ զապթ օլունմամըլ վէ հիչ պիր նէվ կիւձլիւք իլէ մէն՝ էտիլմէմիշ պիր միւլիւքանէ ըիզար, անձագ Քէնտի թէյի իւզէրինէ օլան իրատէթինի տէմէք իսթէրիմ: Ճէօյլէքի Փաօրդ տէմէլէրին պիր տաղիգէ իշխան պիլէ մունաֆազա օլունմասը Ալլահըն իրատէթինաէն պաշդա ճէր հանկը խուսուսա, էն ճիւզի թէկսուրի օլան անլէր հիչ պիր շէյ եօդ իմիշ կինդի սալթ Օ իրատէթէ մէրպութ տըր:

Պու Փիքրին հաղիդաթ իտիյի աթիտէքի մէտթէլա ալարտան սէքրազ անլուշըլը:

1. Ֆատըգ տէմէլէրի հէր հանկը տաղիգէ ճէննէմէ աթմագ իշխան Ալլահըն Գուտրէթի էքսիլմիշ աէյլիլ տիր: Ալլահ այազա զալզար իսէ, ա-

տէմլէրին էլլէրին առ զուվվէթ դալմաղ : Էն
գուվվէթլի օլանըն պիլէ Սնա մուխալէ ֆէթ-
էթմէյէ իդթիտորը եօդ վէ հիշ պիր քիմսէ
քէնտինի Սնըն էլլէրինահն խէլաս էտէմէդ :

Օ տէյիլ քի Փասըդ տաէմլէրի ձէհէննէմէ
աթմազա դատիր տիր : Իլլաս պունը էն զօլայ
եօլտա եափալիլիր : Պազէն դէմինի պիր հիւքմ-
տոր, քէնտինի թագվիյէ էտէնէք վասկիթալոր
պուլմըշ վէ թապիլէրինին քէորէթի իլէ քէսպի
գուվվէթ էյլէմիշ օլան պիր ասը ատէմի իթա-
թա էկթիրմէքտէ ազիմ միւշքիլաթա թէսա-
տիւֆ էտէր : Ֆագաթ Սլլահ իչիւն մէսէլէ
պէօյլէ տէյիլ տիր : Սլլահըն գուտրէթիւնէ գար-
շը միւտաֆա'ա իչիւն հիշ պիր դալա պունուն-
մաղ : Սլլահըն ախչմէնէրինին ազիմ ձիմչուր-
լարը պիրլէշիալ, էլ էլէ վէրէրէք իթթիհատ
էթսէլէր պիլէ, էն գոլայ եօլտա փարէլէնէպի-
լիրէր : Մնլէր՝ գուվվէթլի գասըրդանին էնիւնտէ օ-
լան խափիթ սաժանըն պէօյիւք երզընթըլարը եա-
խօտ իփնա էտէր աթէշ ալէվլէրի էնիւնտէ օլան
գուրու պուղտայ սափլարը կիսի տիրլէր : Եէր իւ-
զէրինտէ սիրիւնէն պիր գուրաը թէվիւէյիլ էլո-
մէք պիզիմ իչիւն գոլայ տրը : Հէր հանկը պիր շէ-
յի սոմազ իչիւն գուրանըլան ինձէ պիր իփլիյի,
քէսմէք եախօտ ազածըդ եազմազ գոլայ պիր շէյ
տիր : Պէօյէ տախի Սլլահ իչիւն քինափ տիւչմէն-
լէրինի իսթէտիյի զէման ձէհէննէմէ աթմազ գոլայ
տրը : Պիր քիմ իգքի թազիրինահն զէմին թիթրէ-

տիյի վէ հուզուրընտա դայալարըն փարէլէն-
տիյի Զաթըն էօնիւնտէ տուրապէլէլիիմ :

2. Անլէր ձէհէննէմէ աթըլմաղա ՄիիլըթԱ-
ՀՈԳԴ տըրլար : Իլահի ատալէթ անը ասլա մէն
էթմէզ, նէ աէ անլէրի հէր հանկը տագիգէտէտէ
խարապ էթմէք իչիւն Սլլահըն՝ Քէնոփ Գուտ-
րէթ վէ Գուվվէթինի իսթիմալ էթմէսինէ
գարը ՚իթիրազ էտէր : Պիլաքս կիւնահլարը
սէ պէսպինտէն անլէրէ Պինիչնը Պիր ձէջն
վէրիլմէսի իչիւն եիւքսէք սէոլէ նիտա էտէր :
Ատալէթ ի իլահիյէ պունէլ Սոգոմ իւզիւմ-
լէրինի հապը էտէն աղաճ հազզընտա աէր :
«Անը ՔէՍ, Նիջիին եկրիցէ ՊԱԹԹԱԼ էՏէԿ» :
Պուկ. 13. 7 : Իլահի ատալէթին զըլըճը հէր ատ-
պիգէ անլէրին պաշչլարը իւզէրինտէ սալլանը-
յօր, անձագ բէյ ի խոտըլլա ամիլ օլան մէրհա-
մէթին էլի, անձագ Սլլահըն իրատէթի անը
մէն էտիյօր :

3. Անլէր ձէհէննէմէ կիթմէք իչիւն ՀԱԼԱ
մահքիւմիյէթ ալթընտա տըրլար : Անլէր տէ-
յիլ եալընըզ հաղդ իւզը օրսյա աթըլմաղա
լայըրգ տըրլար, իլլա Սլլահըն Շէրիթընըն
հիւքմիւ, եանի Քէնոփիսի իլէ ինուան ճինոփ արա-
սընա զօտուզու էտէտի վէ տօղուլմազ սալահ զա-
նունը անլէրին արէյինտէ սիտուր էթմիշ տիր վէ
անլէրէ գարչը տուրույօր : Անլէր զաթէն ձէհէն-
նէմ հիւքմիւնիւ կիցմիշ տիրլէր : «Անա իման էթ-
մէյին հալա մահքիւմ տիր» : Յովէ 3. 18 :

Շէօլէքի թէվակէ էթմէմիշ հէր առէմ հազդ իւղրէ ծէհննէմէ ախտ տիր , ևէրի օրա արք : Քէնսիսի օրատան արք : «Սիլ աշաղըտանսընըգ» : Յովէ.8.23: Օրայա կիթմէրէ մէջպուր արք : Ատալէթին , Սլլահըն Քէլամընըն վէ թէպակի օլունմայան Շէրիաթըն քէն-արի իչիւն թային էլլէտիյի մահալ օրասը արք :

4. Անլէր շիմտի Սլլահըն՝ ծէհննէմին աղապլա-րընտա պէյան օլունան այնի զաղապ վէ խըշմնըն մատաէսի տէրլէր Անլէրին հէր տաղիգէ ծէհննէ-մէ կիթմէտիյինին սէպէսի , զուարէթի ալթընտա պուլունտուզլարը Սլլահըն , շիմտի անլէրէ զա-զապլանմըշ օլմամասը տէյիլ տիր : Շիմտի զէմին իւղէրինաէ օլուպ , բահաթ վէ զաղիթէսիզնէ ետ- այան չօղլար վար քի Սլլահ՝ պու վազթառ ծէ- հննէմոէ պուլունան նիշէլէրաէն զիյատէ անլէրէ զաղապլանմըշ արք :

Շէօլէքի Սլլահըն՝ էլիսի չէքիու անլէրի զաթ էթմէտիյինին սէպէսի , անլէրին գրսդ ու ֆէսա- տընտան խապէրտար օլմարզը եախօս անլէրէ զաղապլանմըշ օլմամասը տէյիլ արք : Անլէր Սլլա- հը՝ քէնտիլէրտէն պիրի կիսի տիր տէյիլ . խայտ էտէրլէր իսէտէ Օ էօլէ տէյիլ տիր : Սլլահըն զա- զապլս անլէրին ալէյինաէ թութուշմըշ արք : Զու- գուր հազըրլանմըշ արք : Աթէշ փուրունը զըլմըշ օլուպ անլէրի զապուլ էթմէք իչիւն հազըր առու- րույօր : Փարլայան զըլմէ պիլէնմիշ օլաբազ պաշ- լարը իւսթիւնաէ տօլունըյօր վէ անլէրին քեամիլէն զաղթ էտէն էօլէ պօզուզ մէ պտէլէր վար քի Փիլիչու ծէհննէմ աթէշընի հասըլ էտէպէլիրէր : Պու մէպատէլէր Փա'իլ վէ զուվէթլի , վէ քէնտի թապիաթլարընտա զի- յատէսիյլէ շիտէթլի տիրլէր : Էյէր Սլլահըն

տա չուգուր աղզընը կէնիշճէ աչմըշ ալրու 5. Սլլահըն միւսատէ էթափիյի տաղիգէտէ ան- լէրին իւղէրինէ հիւճմ էակրէք , անլէրի թութմադ վէ քէնտինին էթմէք իշիւն Շէյթան հազըր արք : Անլէր անա ախտ տիրլէր : Անլէրին ճանը անըն զապթը վէ հիւգմիւ ալթընտա արք : Թիթալ ը Մուգաստէս անլէրի Շէյթանըն մայլ տէյիլ կէօս- թէրիր Ղուկ.11.21: Ճինսլէր անլէրի պէքէլէյօր : Տէվամ իւղրէ եանլարընտա , անլէրին սաղընտա պուլունույօրլար : Անլէր՝ ավլարընը կէօրիւպ , անը էլուէ էթմէլի մէմուլ էտէն , անճագ շիմուիլիք մէն՝ էտիլմիշ օլան տօյմազ , աճ արսանլար կիսիլ պէք- էլէյէրէք տուրույօրլար : Էյէր Սլլահ մէն՝ էտէն էլի- նի էտէրի չէքէր իսէ , անլէր հէման օ տաղիգէտէ ճանլարը իւղէրինէ զօյաճազլար :

6. Թաւոզգ ատէլ ժէրիին էտէրունինտէ սալթանաթ էթմէքաէ օլան էօլէ ետրամազ մէպատէլէր , կիւ- նահլար վար քի՝ էյէր Սլլահ թարափընտան մէն՝ էտիլմիշ օլմազսա տէրհալ եանըպ պիր ծէհննէմ ալէվի հասըլ էտէրլէր : Ճիսմանի տատէմին պիզզաթ թապիթընտա պիր աղտոյ թէմէլի զօնմըշ պու- լունուր : Անլէրաէ . զուվէլէթ իլէ հիւգմ էտէն վէ անլէրի քեամիլէն զաղթ էտէն էօլէ պօզուզ մէ պտէլէր վար քի Փիլիչու ծէհննէմ աթէշընի հասըլ էտէպէլիրէր : Պու մէպատէլէր Փա'իլ վէ զուվէթլի , վէ քէնտի թապիաթլարընտա զի- յատէսիյլէ շիտէթլի տիրլէր : Էյէր Սլլահըն

մէն՝ էտէն էլի անլէրին իւզէրինսէ օլմաղսա , անլէր չապուգ փաթլայածագ : Այնի պօզուզլուգ , այնի տատալէթ ԶՈՅ ՕԼՄՐԾ ճանլարըն դալպլէրինսէ օլմուզը կիսի ալէֆէնէճէք վէ անլէրտէ հասըլ օլան այնի ազապլարը թէվլիտ էտէճէք :

Թասըգ ատէմլէրին ճանլարը Քիթաղը ը Մուդատակսէ չալգանան ախնիդէ թէշտիհն էտիլմիշ տիր : Եսա 57.20. Ալլահ շիմոի Քէնտի 'աղիմ գուտրէթի իլէ , տէնիդին կիւրլէճէն տալդալարընա տէտիյի կիսի անլէրէ տէր , «Պուրտան իլէրի կէչմէյէճէքսին» : Թագաթ էյէր Ալլահ մէն՝ էտէն գուվլէթինի կէրի չէքէրսէ . Օ՝ Էօնինտէ նէր շէյի սէյլ կիսի կէօթիւրէճէք տիր : Կիւնտէ ճանըն խարապիչէթ վէ սէֆալէթի տիր : Օ՝ Էսատէն մաւխրիս պիր շէյ տիր : Էյէր Ալլահ անը մէն՝ էթմէյէրէք պրազըր խէ , ճանը քհամիլէն վէրտուշան էյլէմէք իչին սպաշտա հիչ պիր շէյ լազըմ տէյիլ տիր : Ինսան դալտինին ֆըսու ու ֆէսաւը էօչիւսիւ տիր տիր . վէ ճիննէթինին հոււտուաը եօգ : Թասըգ ատէմլէր տահս արէնեատա իքէն , պունլար Ալլահըն գուտրէթիլէ զալոթ էտիմիշ վէ ուզգչալըրընը աթէշ կիսի տիրէր : Էյէր պիր աէֆաքնան հալընա պրազըրածաղ օլուր խէ , պիւթէն ալէմի թութուշտուրմաղա քետփի տիր :

7. Եազընտա էօլիւմիւն կէօրիւնիւր 'ալամէթէրինին պուլունմատաը , Գասըգ ատէմլէրէ պիր անիչին պիլէ էմնէյէթ աէյիլ տիր : Թապիի պիր ա-

տէմէյ , շիմոի ալհնէթինին Էլի օլմատը , քէնտինին էօլիւմիւնէ սէպէտ օլածագ հիսա օլունտը պիր զադանըն մէգձուտ օլմամասը վէ կէօրիւնիւր պիր թէնիթէնին պուլունմամասը հիչ պիր զէման իչին մուծիպի էմնիյէթ օլամազ : Տիւնեանըն հէր ասրաա մրէթէնէզզի վէ տէվամի թէճրիւոէսի կէօսմէքրիյօր քի պու զանիչի էմնիյէթ , պիր ֆէրախն՝ Եպէտիլիյն հէման սահրինսաէ պուլունտուզունա վէ աթածագը ոլ պիր ատընմա , պաշզա ալէմուէ պուլունածազընա զարչը պիր խոպաթ տէշիլ տիր : Աստէմլէրին ԱՆՍԱՀՀՅՆ արէնեատան չրգմալարկնըն պիհիսուգ . խաթրա կէլմէյէն , վէ խայալ օլունամայոն թարզ վէ թարիլլէրի վար : Թէվլէմէփ ատէմլէր նէչէննէմին չուզուրը իւզէրինսաէ , չիւրիւմիչ պիր և օրթիւ իւսմիւնտէ կէզիյօրլար վէ պու կօրթիւտէ , անլէրին աղըրլըզընը թաշըյամայան վէ անլէրին կէօրէմէտիյի պիհիսուգ զափի եէրլէր վար : Էօլիւմիւն օղլարը Էօյլէ վազմէրնատ ուչարլար . ամմա էն քէսկին կէօյլէր պէ՛ւ անլէրի կէօրմէյէ զատիր աէյիլ տիրէր : Թասըգլարը աիւնեատան զալաըրմագ իչիւն Ալլահըն օ զատար միւթէնէվէի տզըր էրմէյէն Առլարը վար քի հէր հանկը պիր թէգլէսիզ կիւնանքեարը նէր հանկը ատզիգէ տիւնեատան զալաըրմագ իչիւն խուսուսի պիր միւծիզէ ինքա էթմէյէ , եախոս թապիի օլան թէրթիւլըրինին թարիզինսան խարիճէ չրգմաղա Ալլահ իչիւն պիր կէօնէ իհթիյան եա լիւզիւմ եօգ տըր :

Կիւնահքեարլարըն ափւնետան զալարրըմալարը
իշխն մէջնուտ օլան վասիթալարըն ճիւմէսի օ
դատար Ալլահըն էլլնտէ տիրուէր վէ Քէնախնին
գուտրէթ վէ գարարնա պիլ' ումում վէ միւսթա-
գիլէն օ տէրէնէ թաղի տիրուէր քի հէր հանկը պիր
կիւնահքեարըն գալասրըմասը , հիչ պիր վասիթա-
գուլլանըմատըլլնտա ևախօտ հիչ պիր վասիթանըն
պիր կէնոնէ միւնասէտէթի պուլունմատըլլնտա օ-
լանալը դատար Ալլահըն իրասոէթինէ մէրպութ վէ
թապի՛ տիր :

8. Թաղի՛ ի ատէմէրին ֆէրասէթի վէ քէնտի-
ւէրին հայաթլարընը մուհաֆաղա էթմէք պասլն-
տա օլան տաղիգ ճէհալէրի , ևախօտ սահրէրին
քէնտիւէրի մուհաֆաղա էթմէք իշխն օլան էմէք-
ւէրինին ճիւմէսի , անլէրէ պիր տաղիղէ իշխն պի-
րէ էմիլյէթ օլամազ : Ալլահըն իտարէսի վէ ճինոի
պէշէրին ումումի թէնրիւպէսի պունա չէնատէթ է-
տէր : Ատէմէրին շախոփ հիքմէթէրինին . քէնտի-
ւէրի էօլիւմտէն խէլաս էթմէյէ քեափի օլմատըլլը-
նա պէրրագ իտպաթլար վար տըր : Եօդ իսէ հիք-
մէթ սահիպի , վէ ափւնեանըն սիյասի ատէմէրի
իլէ սահրէր արասընտա , էրքէն վէ ափանսըզ զու-
դու պուլան էօլիւմէ մարուդ օլմագ խուսուընտա
պիր Փարգ էօրէնէք իտիք : Ֆազաթ վազը՛ա նօէ
կէսոթէրիյօր : «Հի՞ հիքմէթ նա՞սըլ էօլիւր , սէֆիհ
կիպի» : Վափի . 2. 16.

9. Թամըգ ատէմէրին ճէնէնէմտէն գուրթուլ-

մագ իշխն օլան ճիւմէէ էմէք վէ իճատլարը ,
Քրիստոսը րէատ էթմէքտէ տէվամ էտիպ , պէօյլէ-
ճէ գոսդ ու գէսատտա զալարզնա քէնտիւէրի պիր
տաղիգէ պիլէ ճէնէնէմտէն խէլաս էթմէէ քեա-
փի տէյիլ տիր : Թապիր ատէմէրին ճէփսիտէ , ճէ-
նէնէնէմ հագզլնտա իշխտիրէ , օրատան զուրթուլ-
մագ իւմիւտի էլէ քէնտինի ալտատըր : կմիկէթ
իշխն քէնտինէ իիւլէնիր : Մազիտէ եափ-
տըլլընը , հազրբատ եափմագտա օլտուզու վէ միւս-
թագպէլտէ եափմագ իսիթէտիշ չէյէրի զիքր էտէ-
րէք նէփսինի ալտատըր Հէր քէս մահքիւմիւյէթ-
տէն նասոլ ինէլաս օլմաոը կէրէք իտիյի : հագզըն-
տա Փիքրինտէ թէրթիպէր տիւշիւնիւր , վէ քէն-
տի իշխն հօլլար պուլտու զննը վէ վլանլարընըն
պօշա տիւշմէյէնէյինի զիքր էտէրէք նէփսինի իղ-
ֆալ էտէր : Վազը՛ա անլէր իշխտիրէր քի խէլաս
պուլանլար աղ տըրլար վէ շիմտիյէ զատար ատէմ-
էրին զլամը աղամը էօլմիշ վէ ճէնէնէմէ կիթմիշ
տիրլէր , եինէտէ հէր պիրի տիւշիւնիւր քէ քէնտի-
սի : Խէլաս օլմագ իշխն պաչզալարան տանա էյի
թէրթիպ եափապիլիր վէ մուվափիագ օլուր : Քէն-
տիսի օրայա կիթմէք իսիթէմզ : Օ տէր քի քէնտի
քէնտինէ չօդ մուզայէտ օլաճագ վէ էօյէ թէրթիպ-
էր եափաճագ քի առլա պօշա տիւշմէյէնէք :

Լաքին սէփիհ ինսան ձինսի փլան վէ թէրթիպ-
ւէրինտէ վէ քէնտի զուվէլէթ վէ հիքմէթէրինէ ի-
թիմատ էթմէքլէ աճըլը թարզտա քէնտիւէրինի

ալտատըրւար։ Անլէրին իթիմատ էթակիի անձագ պիր կէօլիէ տիր։ Շիմոփէ զատար այսի խնայէթ վասիթալարը արթընտա ևոշտմըշ ֆաղաթ շիմոփ վէֆաթ էյլէմիշ օլանլարըն էքսէրի, չիւղհէսիդ հէլաքտ կիթմիշ տիրէր։ Պունըն սէտէպի, անլէրին շիմափ զէմինտէ ևաշայանլար զատար աղըլլը օլմամտարը տէյլ տիր, նէտէ դուրթուլմագ իշիւն անլէր զատար մատաէյի գէնափ քէնափէրէ, էյինէ միւթէլա՛տ էթմէքաէ նոգանն պուլունմալարը արբ եցէր անլէր իլէ զօնուշմագ միւթմին օլոս վէ պիր զէման, տահա տիւնեատա օլուալ ձէհէննէմ հարզ զընտա ախնլէր իքէն, պիր կիւն օ սէֆալէթէ տիւշմիւշ օլաճաղլարընը աճէպտ մէմուլ էցլէափիէրսի, տէյլ անլէրէ պիրէր պիրէր սիւալ էտէնէր օլսագ, մութլաղա անլէրին հէր պիրինտէն չու նէվ ձէվալլար ալմիշ օլաճագ իտիք։

Ժնայր, պուրայա կէլմէք իշիւն պէնիմ հիչ պիր նիյէթիմ եօգ իտի, իշլէրիմի ֆիքրիմտէ պաշգտ եօլտա թէրթիպ էթմիշ իտիմ, Տիւշիւնիյօր իտիմ քի ելի պիր մուվափաղպիյէթէ նախլ օլաճաղը, Փլան վէ թէրթիպէրիմի պէյէնիր իտիմ։ Զօգ տաղիգ ձէհալէր էթմէք իտիմ իտիմ, Ֆաղաթ ասլա մէմուլ էթմէտիմ շէլէր վուզու պուլտու։ Պուշլէրին պու թարզտա օլաճաղընը օ զէման ասլա պիլմէյօր իտիմ։ Օ պիր խրբոզ կիսի կէլտի, իօլիւմ աղլըմ փէրուշան էթափի, Ալլահըն զաղալը պահա փէր չապու դ հէթիչտի, իշ պէնիմ մէլուն սէփա-

հէթիմ, իլէրիտէ ևափաճաղըմ շէլէրին պաթըլլ իւմիւտիւ իլէ քէնափի խօշնոււ էտիոլ ալտատըր իտիմ, Սէլամէթ վէ էմիրէթ վար՝ տէր իքէն նուկու իիջիրիթէ չէլլոք եկթիցնի։

10. Թապի'ի պիր տաէմի, պիր տաղփու պիլէ ձէհէննէտէն խարիճտէ սողլամագ իչիւն Ալլահ հէր հանկը պիր վատը իլէ Քէնափի պիր մէճապուրիյէթ ալթընա գոմըշ տէյլ տիր։ Ալլահ ինայէթ ահալնատա էլլէմիշ օլտուղը, եանի Քրիստոստա իհան էյրէտիյի վա՛տլարտան պաշգա — ծիւմիէ վատլար Անտէ կվլէթ վէ Ամին տիրէր — էտէտի հայաթի հասան էթմէք, խէլաս էթմէք եախօս էտէտի էօւիւմտէն գուրթարմագ պայընտա հիչ պիր վատ էթմիշ տէյլ տիր։ Թագաթ Անըն էվլատը օլմայըպ վատլարա ինանմայան վէ ահալն Միյանճընընը թանըըպ գագուլ էթմէյնէրին վատլարտա հիչ պիր հիսուսի եօգ տըր։

Շէոյլէքի հէր նէ վատար պազըլար թապի'ի տաէմէրին։ Ճիտափ արամալարընա վէ վափույը չալմալարընա վատլար էտիլմիշ տէյլ խայալ վէ զըյա էլլէմիլէր իսէտէ, շու պիր խուսուս մուայէն վէ պէրրագ տըրքի թապի'ի տաէմ տիյանէթ թարիզինտէ նէ վատար էթմէք չէքսէ, նէ վատար տուա էթսէ, թա Քրիստոսա իման էտինճէյէ տէյլն Ալլահ էտէտի հէլաքրտան վէ ձէհէննէմ աղալլնտան անը պիր տաղփու պիլէ մուհափաղա էթմէյէ հիչ պիր մէճապուրիյէթ ալթընատ տէյլտիւրի։

ՃէօՑԼԵՔԻ թ.Ա.ՊՐԻ ՍՏԵՄԼԵՐ, ՃԷՀԵՆՆԵՐ
ԶՈՒԳՈՒՐԸ ԻՒԶԼԻՌԻՆՏԵ, ԱԼԼՈՀԸՆ ԵԼԻՆՏԵ
ՊՈՒԼՈՒՆՈՒՅՑՕՐՎԱՐ. Օ զաղաւոր թէսքին էթ-
մէք իշխւն անլէր հէջ պիր շէյ եափմը տէյիլ
տիրլէր, հէմ պիր տաղիգէ պիլէ անլէրի թութ-
մագլողա, ԱԼԼՈՒ հէր հանկը վատը իիէ պիր
կէօնէ մէ ճառուրիյէթ ալթընտա առու պուլու-
մայօր: Անլէր իշխւն հէջ պիր մլյանձը եօդ
տըր: Անլէրէ մուճիպի էմնիյէթ օլածագ հէջ
պիր եարտըմմը եօդ: Ելհասըլ անլէրին հէջ
պիր մէլճառ, դաղի թութաճագ հէջ պիր շէյ-
լէրի եօդ: Հէր տաղիգէ անլէրի հրֆդ էաէն
անճագ ՋԼԼՈՒՀԲՆ քէյֆի մայէշա օլան իրատէ-
թի, վէ ահա ան թրնտա օլմայան վէ մէճառ-
րիյէթի օլմայան թէհամմիւլիւ տիր: Քրիստոս
տան խարիճտէ օլան հէր կիւնահքեարըն ահ-
վալը իշթէ պու տրը:

Իհթիմալ սէն պունա վագըֆ տէյիլսին: Ճէ-
չէննէմտէն խարիճտէ հըֆդ էաիլսիյինի պիլի-
յօրսըն. Փագաթ պունտա ԱԼԼՈՒՀԸՆ ԵԼԻՆԻ կէօր-
մէյիպ, պաշգա չյլէրէ, ճէօէտի թէշքիլսիթը-
յըն սաղլամլրդընա, ուհհէթ զանունլարընա
պագմագտա տիրգաթիը օլտուղունա, վէ մու-
հափաղա օլունմագ իշխւն զուլանտընըն վա-
սիթալարա պազրյօրսըն: Պու չէյլէր Փիլհալ
լաշէյ տիրլէր: էյէր ԱԼԼՈՒ ԵԼԻՆԻ հէրի չէրէր-
սէ, պունլարըն քեափիկսի՝ ասորլմըն օլան պիր
տաէմի, տիւշմէքտէն մուհափաղա էթմէք ի-

չիւն խագիգ հավանըն ֆախտէսիզ ոլտրդընտան դի-
յատէ ֆախտէսիզ տիր:

Պիր է օրիւմնէք պէօճէյնին եափմըլ ինձէ թէ
տէվրիլէն պիր աղիմ զայացը տուրաուրմազա նասրէ
քեափի տէյիլ իսէ, սէնին ճէսէտիյին սաղլամլը-
զը, տիզզաթ վէ հիքմէթին վէ էն էյի թէրթիս-
լէրին վէ պիւթիւն սալահըն սէնի մուհափաղա
էթմէյէ էօլէ քեափի տէյիլ տիր: Ելէր ԱԼԼՈՒՀԸՆ
հիւնի բիզասը օլմազա իտի: զէմին սէնի պիր
տաղիգէ պիլէ թաշըմագ իսթէմէլ իտի: զիրա սէն
անա պիր երւք սիւն: Պիւթիւն խիլզաթ սէնին ի-
շիւն էլէմ չէքէր: Մախլուգ իսթէմէյէրէք սէնին
ֆէսատրյըն էասրէթինէ թապի օլմուշ տրը: Ախ-
նոնա վէ շէյթանա խըլմէթ էտէր իքէն կիւնէշ
սէնին իւզէրինէ փարլայըպ նուրընը սանա իս-
թէյէրէք վէրմէյօր: Սէնին չէնիթլէրինի իդնա է-
տէսին տէյիւ զէմին քէնափ հասրթաթընը սանա
կէօնիւլէ վէրմէյօր: Նէ տէ սէնին փըսդ ու ֆէսա-
տրնը սէյր էթմէք իշիւն օ կէօնիւլէ սանա աչը-
մըշ պիր մէյտան հալիբնտէ տուրույօր:

Ալն է օմբիւնի ԱԼԼՈՒՀԸՆ ափւչմէնլէրինէ խըլ-
մէթ էտէրէք սարփ էտէր իքէն, տամարլարընտա
օլան հայափիը հրֆդ էթմէք իշիւն թէնէֆփիւս էթ-
տիյին հավա սանա կէօնիւլէ իրզմէթ էթմէյօր: վէ ԱԼԼՈՒՀԸՆ
նիւմէն մախլուգը էյի տիր: վէ ԱԼԼՈՒՀԸՆ
խըլմէթ էթմէին տէյիւ ինան իշիւն խալդ օլուն-
մըշ պիր: Պաշգա պիր մաղսէտէ զուլանըլմաղա

Շաղի տէյիլ տիրէր վէ քէնտիւէրին թապիաթ վէ շայէլէրինէ տօղրուտան մուխալիփ օլան մագսէտւէրէ խթիմալ օլունտուդա ան իւէ աղրը չէքրէւէր : Ալլահն՝ հէր շէյի Քէնտէնէ միւթի զւլան Գուտրէթլի էլի մէն՝ էթմիշ օլմազսա իտի . չոդտան տիւնեա սէնի աղզնտան խթիֆրադ էթմիշ օլաճագ իտի :

Ալլահն զազապը, հալը հաղբրատ մէն՝ էտիւմիշ չօգ սուլար կիպի տիր, վէ պիր գափու աշըւլածազը զէմանա տէյին կիթափքէ չօղալըյօր վէ կիթափքէ եիւքսէլիյօր : Նէրին տուրտուրումասը նէ գատար ուղուն սիւրէրսէ, անըն աղմազը տախի պիր աէֆա որտազըլազընտա, օ գատար սէրի՝ վէ զուվլէթլի օլաճագ : Պու սահին տիրքի սէնին քէօթիւ ամէլլէրին իչիւն հիւքմ հալա իժրա էտիւմիշ տէյիլ տիր :

Ալլահն ինթիգամնըն սէյլէրի շիմուլիք զազիթ էտիւմիշ տիրէր, Թազաթ օլ պիր թարաֆտան սէնին ճիւրմիւն պէրտէվամ արթմագ իւզրէ տիր վէ հէր կիւն սէնին արէյհինտէ զիյատէ զազապ պէրիքտիրիրսին : Սուլար կիթափքէ չօղալմազտա վէ կիթափքէ զուվլէթլէնմէքտէ տիրու եյէր պիր տէֆա Ալլահ պէնտ գափոււզնտան էլլինի չէքրուէ անէր նա՞ուը զուվլէթլէ ճօշաճողլար :

Պէյլէծէ սիդ՝ Ալլահն Բուհըն՝ նանլարընըզ իւզէրինտէ իչլէյէն տպիմ զուվլէթի իւէ, տէօիւք զալու թէպտիլաթընտան հալա կէչմիշ օլանլարըն

ձիւմէլսի, սիզ՝ հալա եէնիտէն տողմամէշ, կիւնան վէ խոթտարտա, էօլիւ իքէն, եէնի վէ ազտէմէշ աղտա պիլմէտիմինիդ նուր վէ հայաթի էօմրիւնէ հաւա իհեա էտիւմիշ օլանլարըն քեափփէսի :

Պ.Ա.ԶԱՊԼԱՆՄԸԸ ԱԼԱՀԸՆ ԷԼԻՆՏԵ

պուլունու յօրալինըզ :

Իշիւմէքսէ օլտու դուն շէյլէրին հաղիգաթ իշտիյն, էլլիր շիմափ իւգամ օլունմայօր իուն, վազըթ սոնրա թէմամէն իւզամ օլունածազպորն : Աէնին եաշատրզըն այնի անվալտա եաշամըշ իքէն . տիւն եատոն կէօչմիշ օլտինտար, ուռ շէյլէրին հաղիգաթ իտիյնի կէօրմիշ տիրէրէր Զիքնքի անվէրտէն չօգւարը իւզէրէնէ նակեսն հէլաք եէթիշտի : Անէր, սէլամէթ վէ էմինիէթ իչիւն կիւվէնտիրէրի շէյլէրին՝ խաֆիփ հավա վէ պաթըլ կէօրիէտէն պաշցա պիր շէյ օլմաւըլընը չիմափ կէօրիյօրլար:

Կ'Յ Կ'ԻՆԱՀՐԵՍՈՐ, ԻՉԻՆՏԵ ՊԱԽԱԽՆՏՈԽՎԸՆ
ՀէթՊէթլի թէջնիբէթի ՏԻՒԾԵՒՆ :

Օ աղիմ զազապ ֆուրունը աըր : Իմափ շու խուսուսլարը զիյատէ տիզգաթ իւէ միթէլա'ա էլլէ :

1. Պու զազապ քիմին զազապը աըր : Նամահնատուտ, հէր շէյէ զատիր Ալլահն, զազապը աըր, եյէր անճագ պիր ինսանըն հատթա էն զուվլէթլի պիր հիւքտարըն զազապը օլսա իտի, նիսպէթէն վէք ճիւզի վէ փէք ազ էնէմմիյէթի օլաճագ իտի:

Մէլիքը կազմակը, խուսափած թէ պա՛տի արը-
նըն է մվալը վէ հայախը քիւլիւյն քէնտիլէ-
րին էլինտէ օլու ու իսթէ տիքլէրինէ կէօրէ մու-
ամէլէ էտէն զալիմ վէ զատատար մէլիքէրին
զաղապը, ն'է գատար զօրդոււը սիր չէյ տիր:
«Մէլիյին հէյալէթի կէնճ արալան կէ օրիւրէ մէ-
սինէ պէնզէր. վէ անը զաղապա կէթիրէն քէն-
տի նէ Փարինէ խաթա էթմիշ օլուր». կմս. 20. 2.
Ղատար պիր բէխափ ֆէնա թարզտա զաղապա
թահրիք էտէն պիր թէ պա՛տա, պէչէրէ մախսուս
հիւնէրին իճառ էտէպիլտիյի, եախօտ ինսանի
գուվէլէթին թէրթիպ էյլէտիյի էն շէտիտ ա-
զալարը չէքէճէյի աշէքեար տըր. ֆազաթ-
դէմինի հիւքմուարլարըն էն պէօյիւրլէրի, քէն-
տի աշամէթ մէ գուտրէթիչրինին ոէմթ իւր
րասընտա իքին, էն աղիմ տէ հշէթ վէ հէյալէթ
կիյինտիքլէրի զէմանլարտա պիլէ, սէմա վէ
զէմինին մէլլյի օլան, աղիմ վէ գատիր Խալիդ
իլ բուզար օլունուրլար իսէ, եէրին թօզ վէ
թօփրաղընըն մուհագգար պէօճէյինտէն պաշ-
գա պիր չէյ աջիլ տիրէր. նէ գատարտա զա-
ղապա կէլսէլէր, վէ խըշմ ու հիտաէթին եա-
փալիլտիյինին էն Փէնսունըն եափսալար պիլէ
անէրին եափտղըն փէք ճիւզի վէ մահտուս
տրը. Զէմինին մէլիքլէրինին քեափփէսի, Ալ-
յահըն հուզուրընտա չէքրոկէլէր կիպի տիրէր.
Անէր հիչ տիրէր. վէ հիշտէնտէ նօզսան տըր-
լար. Անէրին մուհապպէթի եախօտ պուղզը,

տաի չէյլէր տիր: Մէլիք իւլ Միւլի ք օլան զիւ-
նէլալ Զաթըն աղամէթի, անլէրինքինալնէ զա-
տար իւսիթիւն իսէ, զաղապը ատիսի օ գատար ա-
զիմ վէ շէտիտ տիր: «Ա.աքին. Եյ տոսթլարըմ, սի-
զէ տէրիմքի: ձէսէտի էօլտիւրիւսպ՝ անտէն սօնրո
դիյուտէ պիր չէյ եափմազա միւզթէտիր օլմայան
քիմաէլէրաէն զօրգամայընըզ, Լաքին քիմտէն զօր-
գաձագլընըզը սիզէ կէսօթէրէյիմ. էօլտիւրիւքէն
սօնրա ձէհէննէմէ աթմազա զուտրէթի օլտնտան
զօրգունըզ, սիզէ տէրիմ քի՛ Անտէն զօրգու-
նըզ»: Պուկ. 12. 4. 5.

2. Անին մա՛րուզ օլտուզըն Անին ՂԱԶԱՊԸ-
ՆՐԸ ՇիՖՏԻԹԻ տիր: Պիզ Ալլահըն զաղապը հազ-
զընտա չօդ եէրտէ օզույօրըզ: «Ամէլէրինէ կէօրէ
մի ճագաթ էտէճէք. տիւշմէնլէրինէ զաղապ. խա-
սիմէրինէ ձէզա վէրէճէք տիր»: Եսա. 59. 18. «Զի-
րա իշտէ Բապոց զաղապընը հիտուէթէ վէ թէհտի-
տինի աթէշ արէվիյլէ իճրա էթմէք իշիւն աթէշէլէ
հէլիյօր. վէ անլու արապալարը գասուրզա կիսլի տիր:

Զիրա Բապոց աթէշէլէ վէ զըլըրըլէ ճիւմէլ պէշէրի
հիւքմ էտէճէք տիր»: Եսա. 66. 15. 16. «Զէր շէյէ զա-
տիր Սլլահըն խըշմ ու զաղապը» իպարէսինի օզու-
յօրըզ: Պու քէլամլար սօն տէրէճէ հէյպէթլի տիր-
էր: Եյէր անճագ «Ալլահըն զաղապը» տէնիմիշ
օլուս իտի, թարիփէ կէլմէզ զօրգուլը պիր չէյ ան-
լաշըլըր իտի: Ֆազաթ «Ալլահըն խըշմ ու զաղապը»

աւէնիլյօր, Ալլանչըն զԱԶԱՊԼ, ԵՀՈՎԱՆԸՆ
ԽԸՆԸՆԸՆ: ԱՇ, ՕՆԻ ՀԵՅՈՒԹԼԻ ԾԼՄԱԼԸ: Պու ՆԷՎ
ԹԱՌԱՒՐԼԿՐԻՆ ՄԱՆԱՍՐՆԸՆ ԹԵՐԻՆԼԿՐԻՆԻ ՔԻՄ
ԹԱՌԻՓ եա խայալ էտէպիլիր: Պու գատար
տէյիլ եաւրնրգ, «ՀԵԲ ՇԵՑԵ ԳԱԶՏԻՐ ԱԼԼԱՆՉԸՆ
ԽԸՆԸՆԸՆ ՈՒՂ ԶԱԶԱՊԼ» տէնիմշչ տիր: Պու պէ-
յան էտէր քի Անըն շիտակթլի դազապլնըն վէ-
րէճէյի թէքտիր վէ ճէղատա, հէր շէյէ գատիր
գուտքէթինին զիյատէսիյլ է ա'զիմ պիր իզհա-
րաթը օլաճագ արք: Առհ մլէր, շիտակթլի դա-
զագ էսնասընտա, պիւթիւն գուվէթլէրինի
գուլլանտըգւարը կիպի, հէր շէյէ գատիր, օ-
ւան Զաթը ը ճէլիլ տախի պիւթիւն գուվէթինի
իսթիմալ էլլէյէճէր: ԱՇ, էօլէ իսէ նէթիճէ
Նէ օլաճագ: Քիմի՞ս էլլէրինաէ գուվէթլէթ գալըր
վէ քիմին գալպի տայանապիլիիր: Պու դազապա
մատտէ օլան մախլուգ, սէ Փալւլթլի վէ փէրու-
շանիյէթին Նէ հէյալէթլի, թ'արիփէ կէլմէզ,
վէ խայալ օլունամագ տէրինլիքլէրինէ էնէճէք:

ԷՇ եէնիտէն տօղմամրշ, էսկի հալտէ պու-
լունան ատէմ, պունը թէֆէքթիւր էլլէ: Ալլա-
հըն՝ շիտակթլի դազապլնը գուլլանմաը, չէ Փ-
զաթ էթմէյէրէք ճէզա վէրէճէյինի Փարզ է-
տէր: Օ զազապըն վէրէճէյի ճէզա եա ազապը
մէն՝ էթմէր, եախօտ օ զազապըն մաթլուս լյ-
լէտէյի թէքտիրի ճիւղի օլունն թախփիփ էթմէր
ալա իսթէմէյէճէք: Պէն տախի խոշմէ մու-
ամէլէ էտէճէյիմ: կէողիւմ էսիրկէմէյէճէք վէ

չէֆդաթ էթմէյի ճէյիմ: վէ անլէր պանա եփւք.
սէք սէսլէ չաղըրաճազլար բաէտէ անլէրի տին-
լէմէյի ճէյիմ: Եղեկ 8.18: Շիմտի սանա շէֆ-
գաթ էթմէք իչիւն Ալլահ հազըր տուրույօր:
Պու մէրհամէթ կիւնիւ տիր: Մէրհամէթէն նախի-
ուաճազընը մէ մոււ էտէրէք շիմտի ճէսարէթլէէ
նիտա էտէպի իրասին: Լաքին մէրհամէթ կիւնիւ
պիր տէ Փա կէտափտէն սօնրա, սէնին էն անրլը,
էն քէտէրի վէ հէ զի զնլիւ Փէրեատ վէ Փիզանդա-
րըն քեամըլէն նափիլյէ օլաճագ: Սէն պիւսպիւ-
թիւն վէ քիւլիւյէն զայ օլմը օլաճագ սրն: Աէ-
նին իշին անճագ ճէզա չէքմէքտէն իսլարէթ օլա-
ճագ արք: Աէնին մէ վճուտիյէթիյին, ազագ չէք-
մէքտէն պուշգ պիր նիշանկեահը օլմայաճագ:
Զիւնըի սէն «Հէլաքա հազըր օլան զազագ գա-
պըն օլաճագ սրն: Պու գատ, միւքէմմէլ զազապ
իւն մէմլւս օլմազտան պաշգա հիշ պիր մագսէ-
տէ իսթիմալ օլունմայաճագ: «Մատէմքի պէն
չաղըրաթըմ, վէ սիդ իմթինատ էթմինիզ, էլիմի
ուղաթմարմ վէ ափդ գաթ էտէն եօգ իտի: Անճագ
ճիւմէ նախիչամլուրըմը բէտա էթմինիզ, վէ-
թամզիրիմի իսթէժտինիզ: Պէն տախի պէլայա
օղրատըզընըզտա կիւլէճէյիմ... Փօրգունը սա-
գունագ կիպի կէլտիյինաէ վէ պէլանըզ դասրըլա
կիպի եէթիտիյինուէ... Օ զէման պանա Փէր-
եատ էտէճէթլէր վէ իսթիճապէթ էթմէյէճէյիմ:
. . . Մատէմքի իլմաէն նէֆրէթ էթափէր վէ
Բապալ գօրդ ուսունաւ. իիթիյոր էթմէտիլէր:

Նաոիհաթլարըմը իսթէմէյիս, ճիւմէ թազերիմի
թահգիր էթափէքը . Իմափ անլէք քէնափ թարիգուէ-
րինին մէյլէսինտէն եւյէն ձէքէք վէ քէնափ մէշվէ-
րէթէրինտէն տօյունազլար . Զիրա ճանիլէրին դէ-
րալիթի քէնափէրինի էօլափէրէնէք վէ ահմազլա-
րըն զաֆլէթի քէնափէքը հէլաք էտէնէք ափրու-
կմա. 1, 24—32 :

Աղիմ Ալլահն քէլամլարը նէ հէրպէթլի ափրլէրո
«Անլէրի զազապըմէթ պասըպ , խրչմըմէ անլէրի չիյ-
նէյէնէյիմ . վէ անլէրին զանը էափալըմ իւզէրինէ
սըչրայտածար վէ պիւթիւն էլոփիսէմի պոյայտաճազլըմ»:
Եսա. 63, 3: «Նէ Փրէթ , պու զզ . վէ քէմալը հիտաէթ
վէ շիտաէթին տահա աղիմ իշնարաթընը կէսթէ-
րէն պաշզա լուզէթլէր խայալ էթմէթ պէտքի էմ-
քեանորդ արը :

Յ. Սէնին մարուղ օլտու զըն սէ Փալէթ , Ալլա-
հն վէրէնէյի էոյլէ զիր ձէլա աըր քի , անըն իլէ
Եհովանըն զազապընըն նասըլ օլուր իտիյի կէսթէ-
րիէնէք ափր : Ալլահ մէլէքլէք վէ ատէմլէք Քէն-
աինին մահապէթինին նէ զատար աճափառ իտի-
յինի վէ Քէնաինին զազապընըն նէ զատար զոր-
գուլու իտիյինի կէսթէրմէյի նիւթի էթմի : ափր :
Պատէն զէմինի մէլիքլէք . քէնափէրին զազապընըն
նէ զատար հէյլութի իտիյինի . քէնափէրի զազա-
պա թահրիք էտէնիրէ վէրտիքլէք ան աէրէնէ
աղըր թէքափրէր իւէ կէսթէրմի ափրլէր : Նա-
րու զոդանար , Թիլատնի իմիւրաթօրորդընըն ո՝ ա-

զիմ վէ միւթէք պզիր մէլիյի , Անդրաք , Միսաք ,
վէ Արեղնարուվա զազապլանաըզընտա , քէնափ զա-
զապընը կէսթէրմէք իսթէտի : Պինաէն ալէյն ա-
թէշ փուրունընը , ատէթտէն եւափ զաթ զիյատէ
զրզաըրմալարընը էմր էթափ : Նիւպհէսիզ ինսանի
հիւնէրին եւթիշտիրէսիլափի շիտաէթին էն ան աէ-
րէնէսինէ եւթիշտիրտի : Պէցլու ք Ալլահ , տիւ չմէն-
ւերինին նիհայէթ աէրէնէտէ օլան ճէղա վէ ա-
զազապը վասիմտուր իրէ . Քէնափնին զազապընը
կէսթէրմէք , մախուփ հաշմէթինի վէ անխոտ զուտ-
րէթինի թազիմ էթմէք իսթէմիշ ափր : Ալլահ զա-
զապընը կէսթէրմէք վէ զուտրէթինի պիլափրմէք
միւրապըլէ հէլաքա հազըր օլան . զազապ զապլա-
րընա չօդ սազրէթ թէնամմիւլ էթափ»: Բոմ 9, 22:
Անըն մ՛րում վէ զարարը պու , եսնի մէն՝ հա զապի
էտիմային , սափի զազապըն . Եհովանըն խրչմ վէ
շիտաէթի զազապընըն նէ զատար զորգուլը իտի-
յինի կէսթէրմէք օլմազլէ , անր փի՛լին իծրա է-
տէնէք ափր : Կոյլէ զիր չէ իծրա էտիրէնէք վէ
վուզու պուտածագ քի անը կէսթէք պիլէ զորգու-
լը օլածագ : Աղիմ վէ զազապլանմը օլան .
Ալլահ արազա զալզրա , կիւնահքեարտան էն հէյ-
սիթի թարզատ ինթիզամ ալորզընտա վէ միւն-
սիմ կիւնահքեար Անըն հիտաէթ վէ խըզմընըն հու-
տուսուզ զուվիէթ վէ աղբրուըզընըն ալթինտա է-
րէմ չէքմէյէ պաշչատրզնար , Ալլահ Քէնափնին
հէյլէթլի աղամէթ . վէ անխոտ զուվվէթինին նէլէք

Կափաղիւր կտիլինի կեօրմէւրի իչիւն պի թիւն ձինանը տալէթ էտէնէք աիր : «Է զավմար քիրէն եանըշը կիպի ուաճագ , վէ քէսիմիշտ տիքէն կիպի աթէշտէ եանաճազլար արբ : Եյ ուղակստ օւլնլար , նէ իշլէտիյիմի իշիտինիդ , վէ եազընատ պուլունանլար : պէնիմ զումէթիմի սիլինիդ : Սինատ կիւնահքերլար զօրդարլար , մրւնաֆըզլարը տիթրէմէթ թութար : Պիզաէն քի՞մ իփնա էտէր աթէշտէ սարին օլապիլիր : Պիզաէն քի՞մ էսլէտի աւժիէրաէ սարին օլապիլիր» : Խառ. 33. 12—14:

4. Օ ԷՊէՏԻ Պիր Պ. Զ. 858. Հէր շէյէ զատիր Ալանէն զազագ վէ իրչմնան մաստէ օլմագ , անածագ պիր ՏՍ. Զ. իշիմի իշին սիլէ օլսա . Պայէթ զօրդուլը պիր շէյ աիր : Յազաթ սէն անը ԵկիկիՊէջ չէքէնէքուն : Անա խիթամ օլմայաճագ : Սէն իլէրիյէ տալուռ պազար խէն , սէնին Լոնինտէ էփքերլընը եռաւանք վէ ձանընը հայրէթ վէ տէնչէթէ զարգ էտէն հռաւուասորդ պիր միւտակթ , ուզուն պիր էոլէտիլիք կէօրէնէքուն . վէ պիր նէզ՝ զուրթուոււ , աղասիրն խիթամա կէմէսի , եախօս թախիթիք էտիլմէնի , եախօս պիր աղ բանահք սուրճամա իւմիւտիթին պիսասիթին թիւն քէուն էնքուն : Հէր շէյէ զատիր օլան պու ինթիզամթիւ ուզուն աէնրէր , միլիօն քէրրէ միլիօն ու շտան տէնրէր ու զրաշաճագ խոյիյին զայէթ պէրրոդ թարզատ պիթէնէքուն : Վէ պիլուէ էտէտիքաէն սէնըրա , պու զատար պիհիսիապ աէնրէրի պու թարզատ կէշիթիք-

աէն , սօնրա , պիլէձէքսին քի ՊՈՒՆԱԱՐԾԵ ձիկիՄ- ԱկՍի ԷՊէՏԻ թիթին Անձնագ Պիր ՏՍ. Զ. իշիմի Տիթի : Շէուլէքի սէնին թէքափիրին , հազիգաթէն նամահատուա օլաճագ Աէն , պու նէվ' ահվալստ պուլու- նան ճանըն սէքալէթինի քի՞մ թարիփ էտէպիլիր : Պու իսուսուստա սէօւլէյտիտիմիդին քեափփէսի վայլընըն զայէթ զակիփ , զայէթ ածնուեգ իփատէ- սինտէն պաչչա պիր չէյ տէլիլ աիր : Օ թարիփ օ- լունամագ վէ խայտլստան էօթէ աիր : Զիրս Ալլա- հըն զազալընըն զուվիթինի քի՞մ պիլիր : Նէ զա- տար ախլազի եա տաղիզ . նէ զատար վազարը ևա զահիրէն ախնարա օլուրաս օրուն փարգ էթ- մէզ , եէնիտէն տօղմամիշ օլան հէր ատէմին վէլուիթ հալը պու արբ : Աէն , կէնճ եա իլոթիյար , հէր նէ խէն , քեաշքի պունը տիւշիւնէ խախն : Ին- ձիլին միւտէսինի իշիթմիշ օլանարթան չօղլարը վար քի հէման պու սէքալէթէ ֆիւհալ տիւչար օ- լունազլար : Պու զօրգուլը պիր չէյ աիր : Անէքին քիմ իսիթիէրինի վէ շիմար նէ էփքետարտա օլուրզ- ւարընը պիլմէյիզ : Ինթիմալ անլէր շիմար բահաթ արըլար վէ պու հազիլաթլարըն ճիւմէէսինի իշիտիր . իշին գիք աղ պիհուզուր օլույորլար վէ հալա հազզընատ սէօւլէսիլէն շախուլար քէնտիլէր տէլիլ իսիլ կիորի , եախօս օրատան զուրթուլմագ իշիւն քէնսիր քէնսիրէրէ վատլար էտէրէք նէ փուլէրինի ալտառըօրլար : Եյէր պիլուէ խափք քի թանըրզը- մըզ ճիւմէ ատէմէր արասընտա թէք պիր գէրտ

վար քի պու սէ ֆալէթէ տիւչար օլաճադ , պու նէ վէխիմ տիւշէւնկիւ մատաէսի օլաճագ իտիւ : Եյէր օ ֆէրաթին քիմ իտիյնի ուիլսէ իտիք , պու կիպի պիր քիմույն կէօրմէք . նէ զօրգուլը պիր մէնգարէ օլաճադ իտիւ : Հէր խրիսթիան սէս գալաքրը պանըն իշխն նասոր գիզանը մէրսիյէլը գէ աճըլը ֆէրեատլար էտէծէք իտիւ : Յազաթ էյփան , թէք պիր ֆէրա տէլիլ իլլա նէ զատար չօղլար պու վազարլը միւ թէլատլարը ճէ հէննէմտէ տէրխաթր էտէծէքէր , Պէրփի պազըլար պու սէնէ խիթամ պուլմագտան ազապատա օլաճազլար : Էյէր շիմտի սազլտմ գէ սըհէթի էյի օլուպ ասայիշ վէ էմիիյէթաէ օլանլարտոն պազըլարը եարըն սատպանա նէթիշմէզգտէն օրատա օլուրլար իսէ զարիպ պիր շէյ տէյիլ տիր , Թապիին հալտէ տէվամ էտէնլէր , հէրնէ զատար ուզոն միւտտէթ ճէ հէննէմտէն խարիճաէ գալսալար պիլէ , աղ վազթ սննրա էնճամ օրատա օլաճազլար :

Իշմէ հալա հայաթատա օլանլարըն տիյարընտա պուլունո յօջսըն : Ֆէթապը Մուզատտէնէր . Կիրակիլէր վէ Ռուհանի իշնիլէր իշէ միւտպարէքէնմիշսին վէ խէլտասա մալիք օլմադ իշխն սանա Փուրութ վար : Օ սէ ֆիլ , մանքիւմ , իւմիւտսիզ ճանշար սէնին շիմտի կէօնէնտիյին պիր թէք կիւնիւն ֆուրսաթը իշխն նէլէր վէրմէյէ բաղի օլման նէ աճըլը պիր հալ աղը : Պու կիպի պիր աճալատա պիր տազիզէ պիլէ նասոր ըահաթ էտէպիլիրսին . Սէնին ճանըն կիւնտէն կիւնէ սիւրիւ սիւրիւ Թրիստոսա կէլմէքտէ օլանլարըն ճանլարը զատար դըյմէթլի տէյիլմի :

Ծիմոի իսէ խարիզ իւլ ատէ պիր գուրսաթա մալիքսին : Զիրա իշթէ

ՊՈՒ ԿԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԷՂ ՀԱՄԷՂ ԳԱՓՈՒՆ ՍՐՆԸ ԴԱՑԼԸ ԿԵՆԸ ԱԶՄԼԸ ՏԸՐ ՎԷ ՏՈՒՐՈՒԴ ՍԵՅԻԼ ԿԻՒՆԱՀՅԵՑԲԵՍՐԱԸ ՓէՔ ԵՒԻՔՍԷՔ ԱԿՏԱ ԻԼ ՆԻՑԱ ԷՏԻՑՈՐ :

Զողլար սիւրիւ սիւրիւ Սնա կէլիպ ճէպր իլէ Մէւրիթ Ռւլլանա կիրիյօրլար : Հէր կիւն շարգտան դարպտան , շիմալտան վէ ճէնուպտան չօղլար կէմիյօրլար : Նիշէլէր՝ տահա ետղըն վազըթլարա զատար՝ շիմտի սէնին իշնինէ պուլունտուղուն սէ ֆիլ հալտէ իքէն , գալապէրի՝ քէնափիլէրի սէվիպ . զանըլէ կիւնահլարընտան երցყատըզը Զաթա տօղրու մուհապպէթէ տօլմըշ օլտրտզ մէսուա պիր հալտէ տիրլէր վէ Սլլահըն ճէլալինին իւմիւտիւ իլէ մէսրուր օլույօրլար : Պէօլէսի պիր կիւնտէ կէրիտէ զալմադ , ախէրլէր զիյափէթտէ իքէն . սէնին աճ զալման վէ հէլաք օլման նէ թէհիքէլի տիր : Զողլարըն շաղ օլտուզը վէ զալոփին մէսէրրէթինտէն նաշի թէրէննիւմ էթափիյ սըրատա , սէնին գալստէ օլան հիւղնտէն նաշի ֆիղան էթմէյէ վէ րուհտա օլան իզթիրապ սէպէպինտէն ֆէրեատ էթմէյէ մէճապուր օյման նէ աճըլը պիր հալ աղը : Պու կիպի պիր աճալատա պիր տազիզէ պիլէ նասոր ըահաթ էտէպիլիրսին . Սէնին ճանըն կիւնտէն կիւնէ սիւրիւ սիւրիւ Թրիստոսա կէլմէքտէ օլանլարըն ճանլարը զատար դըյմէթլի տէյիլմի :

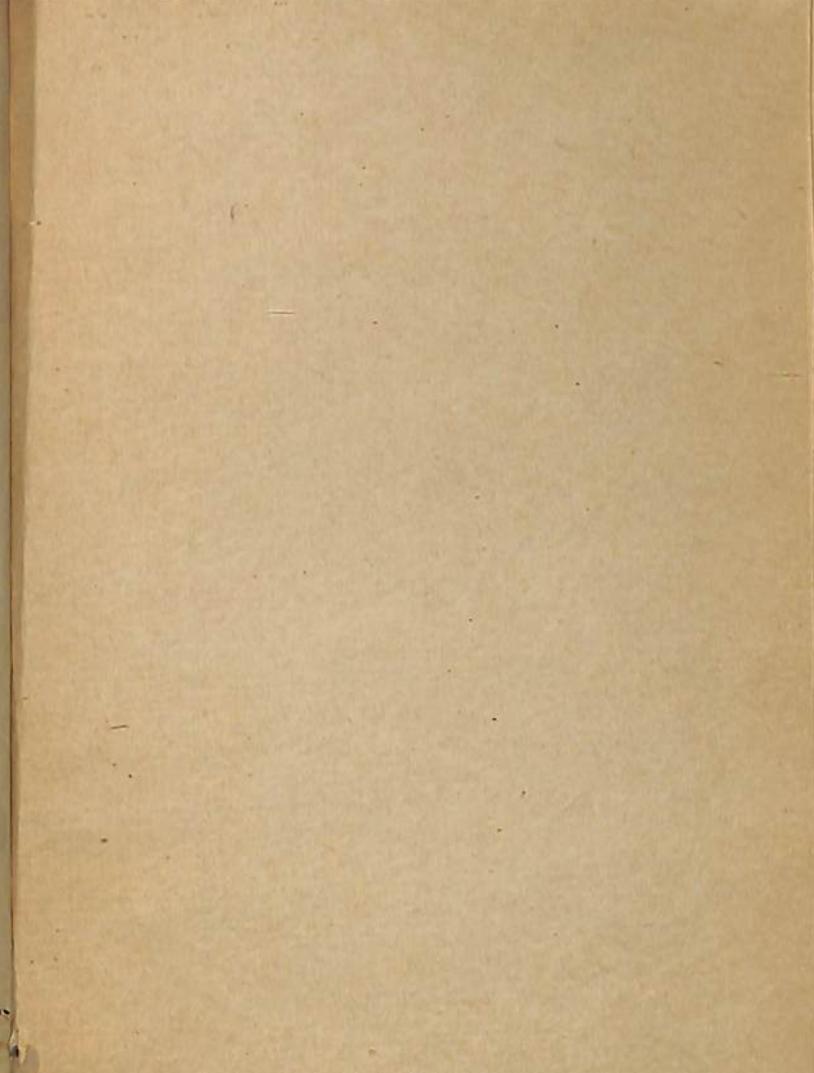
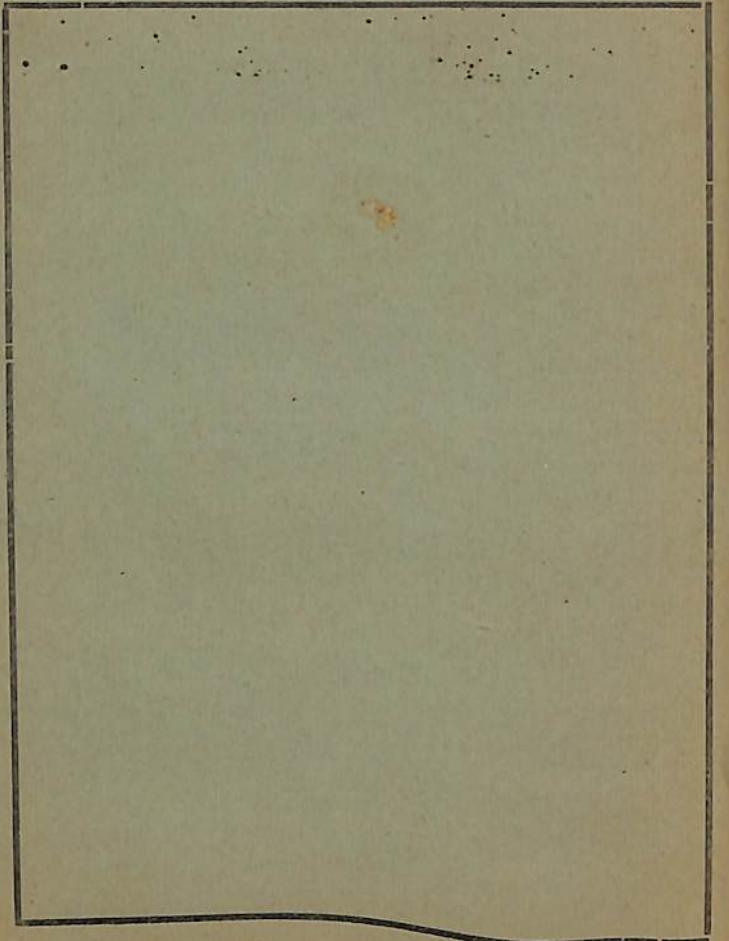
Քրիստոնութան խարիճտէ օլան հէր ճան շիմ-
տի ույանսըն վէ կէլէճէք դազապտան Փիրար
էլ էսին :

«ՀԱՅԱԹԼՆ ԻՉԻՒԽՆ ՖԻՐԱՐ ԷՑԼԵ ՎԵ ԱՐ-
ՏԼՆԱ. ՊՈԳՄԱ., ՍԱՀՐԱՆԵԼՆ ՃԻՉ ՊԻՐ ԵԼՌԻՆՏԵ
ՏՈՒՐԱՐ., ՏՈՂԱ. ՖԻՐԱՐ ԷՑԼԵ ՔԻ ՀԵԼԱՐ ՕԼ-
ՄԱՅԱՍԼՆ» : Թէք 19.17 :

ԿԻԹԱՐ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594440

